

LICG HUISDIERENBIJSLUITER

DE HANDLEIDING VOOR HET HOUDEN VAN HUISDIEREN

Serie vissen

Neontetra

Paracheirodon innesi

De neontetra is een opvallende, relatief gemakkelijk te houden vis voor het tropisch aquarium. Neontetra's zijn echte scholenvissen waar u het beste een heel groepje van kunt houden. Door hun felle kleuren leveren deze visjes een prachtig schouwspel op als zij als school door uw aquarium zwemmen!

Kies het juiste dier voor uw situatie: lees vóór het kopen eerst of de neontetra het huisdier is dat u zoekt.

Algemeen

De neontetra is een veel gehouden aquariumvis. Hij behoort tot de familie van de karperzalmen. Neontetra's zijn scholenvissen, afkomstig uit de bovenloop van het Amazonegebied in Venezuela, Colombia en Brazilië. Ze zijn prachtig gekleurd met een rood onderlijf en een felle blauwe lengtestreep. De buik is zilver-wit. Daarmee onderscheidt de neontetra zich van de kardinaaltetra, waar hij vaak mee verward wordt. Die heeft echter een rode buik. Neontetra's zijn maximaal vier centimeter lang. Een opvallend kenmerk van de neontetra is dat de vis zijn kleuren laat vervagen als het licht uit is. Zo zorgt hij ervoor dat hij niet opvalt als hij rust. Na het aangaan van het licht moet de vis dus eerst weer even op kleur komen. Neontetra's kunnen vijf tot tien jaar oud worden.

Verschillende varianten

Hoewel de natuurlijke vorm van de neontetra al erg mooi is om te zien, zijn er ook een paar kweekvormen bekend. Er bestaat bijvoorbeeld een vorm die in plaats van de blauwe streep alleen wat blauw op de kop heeft ('diamond head'), er is een goudneon die een geel, haast doorschijnend lichaam heeft met een minder duidelijke blauwe streep, en er zijn vormen met lange vinnen.

Van nature

Neontetra's zijn echte scholenvissen die in grote groepen leven. Van nature komen ze voor in rustig, schemerig zoet water met ruime begroeiing. Dit water is vrij zacht en een beetje zuur. Ze eten zowel plantaardig voer als wormen, kreeftjes en kleine insecten.

Huisvesting

Bij het opzetten, inrichten en onderhouden van een aquarium komt heel wat kijken. In de praktische informatie over 'het tropisch zoetwateraquarium' leest u hoe u dat aan kunt pakken en worden de gebruikte termen nader uitgelegd.

U kunt kiezen voor een bak met alleen een groep neontetra's, maar omdat het erg vreedzame visjes zijn, kunt u ze ook in een gezelschapaquarium houden. Kies er dan geen soorten bij die de neontetra's lastig vallen, zoals barbelen, en geen te grote soorten die de neontetra's als voedsel kunnen zien. Omdat de neontetra een echte scholennis is, wordt aangeraden om tenminste vijf exemplaren te houden, maar liefst meer.

Neontetra's hebben ruimte nodig om als school heen en weer te kunnen zwemmen. Ze gebruiken vooral de middelste waterlaag. Om neontetra's te houden heeft u een aquarium nodig van tenminste 60 centimeter lang, liefst langer.

De watertemperatuur moet rond 24 graden Celsius liggen. De pH-waarde (zuurgraad) van het water mag niet te hoog zijn, tussen zes en zeven is het beste. Neontetra's hebben vrij zacht water nodig tot ongeveer acht DH. Een luchtpomp, een waterfilter en verlichting horen ook tot de basisuitrusting van het aquarium.

Op een donkere bodembedekking komen de kleuren van de vissen goed uit. Planten zijn nodig zodat de neontetra's voldoende schuilplaatsen hebben. Drijfplantjes zorgen voor een wat schemerige omgeving, waar deze tetra zich van nature prettig in voelt omdat hij niet van fel licht houdt. Ook helpen planten om de waterkwaliteit op peil te houden.

Als u ook wilt kweken met de neontetra's dan luistert de inrichting en de waterkwaliteit nogal nauw. Ze hebben dan het liefst een temperatuur van 24 graden Celsius, een lage pH van zes en erg zacht water met een totale hardheid onder vier DH. Er moeten planten aanwezig zijn om de eieren tegen af te zetten en als schuilplaatsen voor de jonge vissen.

Verzorgen en hanteren

Dagelijks moet u de vissen even bekijken om te zien of ze gezond zijn. Controleer ook de watertemperatuur en verwijder eventuele voedselresten. Haal elke week losse plantenresten weg.

Test geregeld het water met testsetjes die u in de dierenpeciaalzaak kunt kopen. Belangrijk zijn daarbij vooral de zuurgraad (pH), de hardheid en de hoeveelheid ammonium, nitriet en nitraat. Bij een goed werkend filter zijn ammonium en nitriet niet meetbaar aanwezig. Nitraat kan het gemakkelijkst uit het water worden verwijderd door water te verversen. Ververs daarom regelmatig, afhankelijk van de gemeten waterkwaliteit. Een richtlijn voor neontetra's is om elke twee weken ongeveer een derde van het water te vervangen. Maak het mechanische deel van het filter regelmatig schoon door te spoelen in het oude aquariumwater. Maak indien nodig de ruiten schoon met een magneetveger, een krabber of filterwatten.

Gebruik attributen die voor het aquarium bestemd zijn, zoals een emmer en schepnetje, alleen voor het aquarium en niet voor andere huishoudelijke activiteiten. Was altijd uw handen nadat u met het aquarium bezig bent geweest. Gebruikt u een hevelsling, zorg er dan voor dat u geen water binnen krijgt. Sommige visziekten zijn ook besmettelijk voor mensen.

Voeding

Neontetra's kunt u voeren met droogvoer, diepvriesvoer en levend voer zoals watervlooien, *Tubifex* of muggenlarven. Laat diepvriesvoer wel eerst ontdooien. Voor pasgeboren neontetra's kunt u rotiferen, infusoriën of gekookte eidooier gebruiken. Met levend voer moet u wel oppassen voor neontetraziekte.

Voer zoveel als de vissen in één tot twee minuten opeten. Voerresten moeten verwijderd worden omdat ze het water vervuilen. Bewaar het potje droogvoer niet op de lichtkap van het aquarium, want dan wordt het te warm en gaan de vitamines verloren.

Voortplanting

Het kweken met neontetra's is niet eenvoudig. De watersamenstelling luistert erg nauw. Het onderscheid tussen mannetjes en vrouwtjes is bij de neontetra moeilijk te maken. De mannetjes zijn wat slanker dan de vrouwtjes. Doordat de vrouwtjes een rondere buik hebben, lijkt er een kronkel te zitten in de blauwe lijn die over het midden van het lichaam loopt.

Het vrouwtje legt per keer soms wel 130 eieren. Deze worden in het water bevrucht door het mannetje. Ze worden afgezet tussen bladeren. De eieren mogen niet te fel verlicht worden. Neontetra's kennen geen broedzorg en eten hun eigen eieren ook op. Het aantal jongen is dan ook lager dan het aantal eieren. Na één tot twee dagen komen de overgebleven eieren uit. Ongeveer vijf dagen na het uitkomen zwemmen de jongen vrij rond. Na een maand hebben ze hun volwassen afmeting en kleur. Als de jongen vijf tot zes maanden oud zijn, kunnen ze zichzelf voortplanten.

Ziekten en aandoeningen

Om uw vissen gezond te houden is het erg belangrijk om te zorgen voor een goede waterkwaliteit en goede voeding. Stress kunt u voorkomen door de vissen zoveel mogelijk met rust te laten en een vast dagpatroon aan te houden. Zet geen soorten bij elkaar die elkaar lastigvallen.

Tekenen van gezondheidsproblemen zijn een doffe of aangetaste huid, geknepen vinnen, een afwijkende lichaamsvorm of een afwijkende manier van zwemmen (bijvoorbeeld schommelend of scheef).

Neontetraziekte is een aandoening die wordt veroorzaakt door de parasiet *Pleistophora hyphessobryconis*. De ziekte wordt ook wel 'Pleistophora' genoemd en kan ook bij andere vissoorten voorkomen. Neontetraziekte wordt verspreid via nieuwe vissen of via levend voer. De vissen krijgen last van vervagende kleuren, rusteloosheid, bobbel op het lichaam, kunnen niet meer goed zwemmen, het lichaam kan krom groeien en uiteindelijk gaat de vis dood. Er is geen genezing mogelijk. Haal levend voer dus altijd bij een vertrouwde leverancier of kweek het zelf, en zet nieuwe vissen liefst eerst in een quarantainebak.

Naast neontetraziekte kunnen neontetra's, net als veel andere aquariumvissen, last krijgen van parasieten. Voorbeelden van parasitaire huidaandoeningen zijn witte stip en fluweelziekte.

Op de kieuwen kunnen eencelligen zoals *Trichodina* en *Ichthyobodo* en kieuwwormen zoals *Dactylogyrus* of *Gyrodactylus* voorkomen. Deze laatsten zetten zich in de kieuwen vast met haakjes, waardoor het weefsel beschadigt en er infecties ontstaan.

Ook in de darmen komen parasieten voor, waaronder verschillende wormen en flagellaten.

Bacteriën kunnen diverse visziekten veroorzaken. Een voorbeeld is columnaris ziekte. Dit leidt tot oppervlakkige aantasting van de huid en kieuwen, die zich snel uitbreidt tot een ernstige ziekte. Het is lastig te behandelen.

Vissen-TBC wordt veroorzaakt door de bacterie *Mycobacterium marinum*. Deze tast de organen van de vis aan en veroorzaakt granulomen, kleine geelachtige bolletjes tussen en in de organen. Bij de mens kan deze bacterie zwemmersgranuloom veroorzaken, een ziekte met huidwondjes waar een lange antibioticumkuur voor nodig is. Vissen-TBC kan ook via bevroren voeding worden overgedragen.

Infecties door bacteriën zijn vaak secundair: ze zijn dan een gevolg van verminderde weerstand (bijvoorbeeld door stress), een beschadigde huid of een aantasting van de slijmlaag van de huid door een slechte waterkwaliteit. Een voorbeeld hiervan is vinrot. Bij dergelijke gevallen is het belangrijk om niet alleen de aandoening te verhelpen, maar vooral ook om de primaire oorzaak op te sporen en te corrigeren.

Vaak kunnen vissen door een snelle behandeling weer herstellen. In de dieren- of aquariumspecialzaak kunt u terecht voor algemeen advies over ziekten en mogelijke behandelwijzen. Ook vindt u hier enkele middelen om ziekten te behandelen. Zorg er wel voor dat u lang genoeg doorgaat met behandelen, zodat alle ziekteverwekkers gedood worden. Er zijn in Nederland ook dierenartsen die gespecialiseerd zijn in vissen. Is laboratoriumonderzoek nodig dan kunt u contact opnemen met het visziektenlaboratorium van CVI in Lelystad. In de Praktische informatie over 'Ziekten en aandoeningen bij zoetwatervissen' leest u meer over visziekten.

Benodigde ervaring

Voor het op een verantwoorde wijze houden van dit huisdier is geen specifieke ervaring nodig. Zorg wel dat u zich van tevoren goed informeert over het opzetten van een aquarium.

Aanschaf en kosten

Neontetra's kunt u kopen bij de aquariumspeciaalzaak. Let er bij het kopen van vissen op dat ze uit schone bakken met gezonde dieren komen. Kies de meest actieve vissen. Let erop dat de vissen een mooie schone huid hebben en niet mager zijn. Laat de dieren geleidelijk wennen aan de nieuwe wateromstandigheden, nog beter is het om nieuwe vissen in een quarantainebak te plaatsen.

Een neontetra is een goedkope vis, per stuk bent u één tot enkele euro's kwijt. De opstartkosten van een aquarium hangen af van de grootte van het aquarium en de gewenste techniek. Terugkerende kosten zijn die voor voer, testsetjes, filtermateriaal en energie voor verwarming en licht. Daarnaast kunt u voor kosten komen te staan als er ziekten in het aquarium ontstaan.

Bij het LICG kunt u terecht voor onafhankelijke en betrouwbare informatie over het 'houden van huisdieren'. Door het bieden van deze informatie en het organiseren van campagnes levert het LICG een bijdrage aan verbetering van de gezondheid en het welzijn van huisdieren in Nederland.

Versie: april 2012

Kijk voor de meest recente informatie op www.licg.nl